

Ελληνική Γλώσσα (Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία)

Α΄ Τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι παρέες συνομιλήκων έχουν σημαντική επίδραση στην ψυχοσύνθεση του εφήβου καθώς

- του δημιουργούν ευχάριστα συναισθήματα μέσω της αίσθησης ότι ανήκει σε ένα ξεχωριστό σύνολο.
- σηματοδοτούν την επιτυχημένη ή μη κοινωνικοποίησή του σε όλους τους τομείς.
- συμβάλλουν στην ανάπτυξη του, καθώς επηρεάζουν τις σχέσεις και τις αξίες του.
- διαμορφώνουν την γενικότερη συμπεριφορά και τις προτιμήσεις του, ενισχύοντας έτσι την αυτοπεποίθηση και καλλιεργώντας την ενσυναίσθησή του.
- τον βοηθούν να προσδιορίσει με σαφήνεια την ταυτότητα του.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η πρώτη παράγραφος αναφέρεται γενικά στις αλλαγές, οι οποίες συντελούνται σε όλους τους τομείς κατά την περίοδο της εφηβείας, ενώ η δεύτερη αναφέρεται ειδικότερα στις αλλαγές στον κοινωνικό τομέα.

Η μετάβαση από το γενικό στο ειδικό πραγματώνεται γλωσσικά με το επίθετο «κοινωνικό» στο τέλος της πρώτης παραγράφου και με τη φράση «Όσον αφορά τον κοινωνικό τομέα» με την οποία ξεκινά η δεύτερη παράγραφος.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

- «Σύμφωνα με τον Erikson, όταν οι έφηβοι εξωτερικεύουν τις σκέψεις και τις διαθέσεις τους στους φίλους τους, αντιλαμβάνονται πληρέστερα τον εαυτό τους και διαμορφώνουν μια σαφή και ολοκληρωμένη ταυτότητα.»
- εκφράζοντας, εκδηλώνοντας, αποκαλύπτοντας, φανερώνοντας / καλύτερα, πιο ολοκληρωμένα

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ο μικρός Σάββας είναι ένα μοναχικό παιδί που φαίνεται ότι επιθυμεί να γίνει ναυτικός. Η επιθυμία του αυτή απορρέει από το γεγονός ότι έχει γεννηθεί και μεγαλώνει στην Άνδρο, ένα νησί με ανάλογη παράδοση, οπότε μάλλον η επιλογή του αυτή μοιάζει με μονόδρομο. Η επιθυμία του αυτή αποτυπώνεται στην εικόνα που ατενίζει με τις ώρες το πέλαγος παραμιλώντας. Ίσως για αυτό τον λόγο νιώθει μονότονα όλη την ημέρα στο περιβάλλον της οικογένειας: Ο παππούς φεύγει από το πρωί και «βαριόταν μέσα σε τόσο πολλές γυναίκες», και «σμήνη επισκεπτριών που γουργούριζαν ασταμάτητα στις κουζίνες, στα παρακούζινα, στις αυλές και στις σάλες». Στο σημείο αυτό της αφήγησης υπάρχει ένας τόνος απαξίωσης των εργασιών και της συμπεριφοράς των γυναικών, αυτός προβάλλεται με την αντίθεση του μοναχικού παιδιού που παίζει με τα εργαλεία (αντρική ενασχόληση) ή άσκοπα σημαδεύει τους κορμούς των ευκαλύπτων. Το επίρρημα «άσκοπα» δηλώνει ότι σκοτώνει την ώρα του, η επιθυμία του είναι η θάλασσα, όπως φαίνεται ενδεικτικά στο τέλος του αποσπάσματος. (έψαχνε το πανωχείλη του παρακαλώντας την Παναγία να του φυτρώσει στα γρήγορα ένα καλό μουστάκι να ξαμοληθεί στους ωκεανούς να πάρει εκδίκηση).

Το δεύτερο ερώτημα σχετίζεται με τον βαθμό πρόσληψης του κειμένου και οι απαντήσεις ποικίλουν, ανάλογα με τα συναισθήματα που προκάλεσε η αφήγηση στον/στη μαθητή/τρια.